

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่มุ่งพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล พังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยกระบวนการวิจัย ประกอบด้วย ความมุ่งหมาย ของการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของครูผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล พังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล พังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล พังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานวิชาการและกิจกรรม ตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล พังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ครั้งนี้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาของครูผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า

1.1 สภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร พบว่า การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรฐานขั้นพัฒนา) โดยผู้ดูแลเด็กส่วนหนึ่งไม่มีทักษะด้านการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทำให้การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง ยังดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้มาตรฐาน ครูผู้ดูแลเด็กเขียนแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อันไม่ถูกต้องตามขั้นตอน การวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้อันไม่หลากหลาย การนิเทศการศึกษาไม่ต่อเนื่องและตรงตามเป้าหมาย ครูผู้ดูแลเด็กยังทำการวิจัยในชั้นเรียนน้อยและไม่เต็มตามกระบวนการวิจัย 5 บท การส่งเสริมโภชนาการเด็กขาดคุณภาพ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังไม่หลากหลายและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก และการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน

1.2 ปัญหาการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ทำให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไม่ได้มาตรฐาน การจัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อันไม่ถูกต้องตามขั้นตอน การวัดผลและประเมินผลไม่หลากหลายและไม่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ไม่มีทักษะในการผลิตสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้อันไม่ถูกต้องตาม

2. แนวทางการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร มี 2 แนวทาง คือ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การนิเทศติดตาม และนิเทศแบบให้คำชี้แนะ รายละเอียด ดังนี้

2.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการโดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้ดูแลเด็ก

ในการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สภาพแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการ และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดทำสื่อการเรียนรู้ เพื่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ 2 วัน โดยมีวิทยากร คือ นางศศิธร แก้วเสถียร ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านพังขว้างเหนือ 909 กรป.กลางอุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2.2 การนิเทศติดตามและนิเทศแบบให้คำชี้แนะ โดยดำเนินการภายหลัง

จากเสร็จสิ้นการอบรมเชิงปฏิบัติการแล้ว เมื่อผู้ร่วมวิจัยกลับไปปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การนิเทศติดตามและนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ดำเนินการโดยผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลพังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยการประเมินการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ระดับปฐมวัยของกลุ่มเป้าหมาย คนละ 1 แผน โดยนางศศิธร แก้วเสถียร ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านพังขว้างเหนือ 909 กรป.กลางอุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย และผู้วิจัย

3. การติดตามผลการพัฒนาการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร พบว่า

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการพบว่าครูผู้ดูแลเด็ก มีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดทำหลักสูตร การจัดประสบการณ์/กิจกรรมประจำวัน การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ การผลิตสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การนิเทศการศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน โภชนาการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ/โครงการที่ส่งเสริมผู้เรียน) และการประเมินคุณภาพภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย

3.2 การนิเทศติดตามและนิเทศแบบให้คำชี้แนะ พบว่าการให้

ความช่วยเหลือ แนะนำ เสนอแนะ การให้คำปรึกษาในการจัดการศึกษาปฐมวัย การจัด
 ประสพการณ์การเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ การผลิตสื่อและ
 นวัตกรรมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เอื้อ
 ต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการศึกษา
 ปฐมวัยเพิ่มขึ้น

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย สามารถนำอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนา
 เด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพวงบัว อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล พบว่า
 การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรฐานขั้นพัฒนา) โดยผู้ดูแลเด็ก
 ส่วนหนึ่งไม่มีทักษะด้านการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนา
 เด็กเล็ก ทำให้การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 5 แห่ง
 ยังดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้มาตรฐาน
 ครูผู้ดูแลเด็กเขียนแผนการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ไม่ถูกต้องตามขั้นตอน การวัดผล
 และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ยังไม่หลากหลาย การนิเทศการศึกษาไม่ต่อเนื่องและตรง
 ตามเป้าหมาย ครูผู้ดูแลเด็กยังทำการวิจัยในชั้นเรียนน้อยและไม่เต็มตามกระบวนการวิจัย
 5 บท การส่งเสริมโภชนาการเด็กขาดคุณภาพ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังไม่
 หลากหลาย และสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก และการประเมินคุณภาพภายใน
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน เป็นต้นที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจาก
 ครูผู้ดูแลเด็กบางคนไม่ได้จบการศึกษาปฐมวัยมาโดยตรงจึงจัดประสพการณ์การเรียนรู้
 ไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร ทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ไม่หลากหลาย
 การเขียนแผนและใช้แผนการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ยังไม่ถูกต้องตามขั้นตอน
 สอดคล้องกับงานวิจัย กัลยาพร เนติรัตน์ (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง

การพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนอนุบาล รัชฎ์สุดา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ก่อนการดำเนินการ พัฒนาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับนักเรียนปฐมวัยครูยังสอน แบบเดิมอยู่ นักเรียนขาดโอกาสทำกิจกรรมนอกห้องเรียน แหล่งการเรียนรู้มีน้อย ครูไม่ค่อย ใช้สื่อ อุปกรณ์ สรุปว่าครูไม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา ชมจุมจัง (2550, หน้า 125-127) ได้ศึกษาการพัฒนา บุคลากรด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเด่นราษฎร์ กิ่งอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษา พบว่า ก่อนการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์แบบ บูรณาการ ไม่สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการได้ และยังไม่มีความรู้ เกี่ยวกับการขั้นตอนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิภพ ธรรมประชา (2550, หน้า 83-84) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลธัญญา อำเภอทมิฬไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า สภาพก่อนการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล ตำบลธัญญา สภาพการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายก่อนการดำเนินการ พัฒนา พบว่า กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 คน จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและ ระดับอนุปริญญา และไม่เคยได้รับการฝึกอบรม เรื่องการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จึงทำให้ครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ ความเข้าใจ และไม่สามารถจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนพล บุญคงที่ (2550, หน้า 119-123) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลบ้านเขือง กิ่งอำเภอ เชียงขวัญจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาปรากฏว่า สภาพปัจจุบันครูหรือบุคลากรภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่มีความรู้ความเข้าใจ และไม่มีความสามารถในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ ระดับปฐมวัย และครูมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้าน โดยวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรภรณ์ กลมลี (2550, หน้า 93-95) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์สำหรับ เด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแฝก อำเภอพรเจริญ จังหวัด หนองคาย ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก เขียนแผนการจัดประสบการณ์

มีองค์ประกอบไม่ครบถ้วน และการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จัดไม่ครบทั้ง 6 กิจกรรม การจัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ สื่อส่งเสริมพัฒนาการ ไม่มีความหลากหลายเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ไม่เหมาะสม การวัดผลและประเมินผล ไม่สามารถวัดในสภาพจริงได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญาพรยา (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบุคลากรในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโนนอุดม อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า สภาพก่อนการดำเนินการพัฒนาบุคลากรในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลโนนอุดม ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การใช้สื่อสอนมีน้อย ครูผู้ดูแลเด็กไม่มีการเปลี่ยนแปลงการสอน โดยไม่ยึดเด็กนักเรียนเป็นศูนย์กลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี ศรีเพชร (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัย ของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ ในภาพรวม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินพัฒนาการ ด้านการนิเทศภายใน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า 2.1) สภาพการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาที่มีสังกัดต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระนุช พลแรงฤทธิ์ (2553, หน้า 132) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอคอนทาล จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ขาดการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ยังยึดการสอนในรูปแบบเดิมๆ ตามที่ตนเองถนัด ไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตน และไม่มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจและขาดทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บูรณาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุณี กุลศรีวันรัตน์ (2553, หน้า 132) ได้ศึกษาการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลบางทรายน้อย อำเภอห้วยใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร พบว่า การพัฒนาผู้ดูแลเด็ก ด้วยกลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มาบรรยายให้ความรู้กับกลุ่มเป้าหมาย เป็นเวลา 2 วัน พบว่าสามารถพัฒนากลุ่มเป้าหมายทั้ง 6 คน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยมากขึ้น สามารถเขียนแผนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยได้ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็น กิจกรรมในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น และนับว่าเป็นกลยุทธ์ ที่ยอมรับกันว่าเป็นส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้สำหรับทุกองค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อปรับปรุงคุณภาพของงานในองค์กร สำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านความรู้ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย และการฝึกเขียนแผนการจัด ประสบการณ์เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากรครู เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เข้าประชุม เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ และเจตคติที่ดีต่อการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัด ขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน และกระบวนการ/วิธีการพัฒนาบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองบ้านไผ่ พบว่าเนื่องจากการที่ได้มาของบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีขีดจำกัด ภายใต้นโยบายของท้องถิ่น “ครอบครัวเข้มแข็ง ท้องถิ่นเข้มแข็ง” ทำให้บุคลากรไม่มี คุณสมบัติตรงตามความต้องการ การพัฒนาการให้ความรู้บุคลากรไม่เป็นลักษณะองค์รวม ขาดกระบวนการคัดสรรตัวแทนเข้าอบรม บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจด้านการจัด แผนการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก รวมถึงการขาดแหล่งเรียนรู้ ที่เหมาะสมภายในบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากการสำรวจสภาพปัญหาการสร้าง ความตระหนักโดยใช้เทคนิคการระดมพลังสร้างสรรค์ (AIC) โดยมีกิจกรรมสอดแทรก ในการพัฒนา คือ การจัดการความรู้ (KM) การใช้สุนทรียสนทนา (Dialogue) สุนทรียสาธก (Appreciative Inquiry) รวมทั้งการฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep Listening) 2) ผลการพัฒนา บุคลากร ผู้วิจัยมีความรู้ ความเข้าใจในการทำแผนพัฒนาโรงเรียน จัดทำระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศแบบคลินิก การทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้ร่วมวิจัยมีค่านิยมและเจตคติที่ดีทำ

ให้เกิดการพัฒนา การสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสามารถใช้การวัดผลประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการสอนและการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาผู้เรียน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นใน 3 ระดับ ระดับบุคคล ระดับกลุ่มและระดับองค์กร โดยการบริหารงานวิชาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระบบมากขึ้นเกิดพัฒนาระบบประกันคุณภาพมีแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นรูปธรรมและมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากขึ้น

2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังช้าง อำเภอมือง จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ทำให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไม่ได้มาตรฐาน การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่ถูกต้องตามขั้นตอน การวัดผลและประเมินผลไม่หลากหลายและไม่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ไม่มีทักษะในการผลิตสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ไม่ได้มาตรฐาน ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากครูผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังช้าง ส่วนมากจะปฏิบัติงานจัดการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมานาน ทำให้ติดตามวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ๆ ไม่ทัน และยังพบว่า ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย จิตวิทยา พัฒนาการเด็ก หลักและวิธีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์ และวิธีประเมินพัฒนาการเด็กในแต่ละกิจกรรม ซึ่งส่งผลให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยไม่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชชา ศรีวิชัยรัตน์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์ เมื่อพิจารณาภาพรวมพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านสื่อการเรียนการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินพัฒนาการมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย รูปแบบการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์ มีดังนี้ 1) ปัญหาการประเมินผลหลักสูตรเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครู รูปแบบการแก้ปัญหา 1.1) ประชุมชี้แจงครู 1.2) วิเคราะห์ผลการประเมินหลักสูตร

1.3) ปรับปรุงแก้ไขการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 1.4) ปรับปรุงพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 1.5) ประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร 2) ปัญหาการวิจัย พัฒนาการใช้สื่อ และการปรับปรุงนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ รูปแบบการแก้ปัญหา 2.1) สำรวจความต้องการ 2.2) สร้างความตระหนัก 2.3) จัดสรรงบประมาณ 2.4) จัดอบรมใช้สื่อ 2.5) นิเทศ กำกับ ติดตาม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิภพ ธรรมประชา (2550, หน้า 83-84) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลธัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า สภาพปัญหาการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายก่อนการดำเนินการพัฒนาพบว่ามีกลุ่มเป้าหมายจำนวน 5 คน จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอนุปริญญา และไม่เคยได้รับการฝึกอบรม เรื่องการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จึงทำให้ครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ ความเข้าใจ และไม่สามารถจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา ชมจุมจัง (2550, หน้า 125-127) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเด่นราษฎร์ กิ่งอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ไม่สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการได้ และยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทราภรณ์ กลมลี (2550, หน้า 93-95) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแฝก อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ก่อนการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก เขียนแผนการจัดประสบการณ์มีองค์ประกอบไม่ครบถ้วน และการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จัดไม่ครบทั้ง 6 กิจกรรม การจัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ สื่อส่งเสริมพัฒนาการไม่มีความหลากหลาย เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ไม่เหมาะสม การวัดผลและประเมินผล ไม่สามารถวัดในสภาพจริงได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนพล บุญคงที่ (2550, หน้า 119-123) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลบ้านเขือง กิ่งอำเภอเชียงขวัญจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า ปัญหาครูหรือบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่มีความรู้ความเข้าใจ

และไม่มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ระดับปฐมวัย และครูมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ด้าน โดยวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเจตน์ ภูศรี และคณะ (2551, หน้า 29) ได้ศึกษาการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม พบว่า บทบาทการทำงานของครูไม่มีการนิเทศติดตามผลการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ สื่อที่องค์กรบริหารส่วนตำบล จัดให้ไม่ตรงกับความต้องการของเด็ก ไม่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี ศรีเพชร (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า 2.1) สภาพการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาที่มีสังกัดต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 2.2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาที่มีสังกัดต่างกัน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระนุช พลแรงฤทธิ์ (2553, หน้า 133-134) ได้ศึกษาการพัฒนาผู้ดูแลเด็กเล็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร โดยใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ จากแบบทดสอบก่อน-หลังประชุมเชิงปฏิบัติการและแบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการตามกรอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดหัวเรื่องที่จะสอน 2) การกำหนดจุดประสงค์ 3) การกำหนดเนื้อหาย่อย 4) การวางแผนการสอน 5) การปฏิบัติการสอน และ 6) การประเมินปรับปรุงและพัฒนาการสอน ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นกิจกรรมในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจเกิดทักษะในการปฏิบัติงานมากขึ้น เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ สำหรับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการในครั้งนี้ ได้แยกกิจกรรมในการอบรมเชิงปฏิบัติการออกเป็น 2 กิจกรรม

คือ การบรรยายจากวิทยากรให้ความรู้และฝึกปฏิบัติตามใบงาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้ดูแลเด็กเกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะ และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุณี กุลศรีวินรัตน์ (2553, หน้า 132) ได้ศึกษาการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลบางทรายน้อย อำเภอหัวหินใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร พบว่า การพัฒนาผู้ดูแลเด็กด้วยกลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญมาบรรยายให้ความรู้กับกลุ่มเป้าหมายเป็นเวลา 2 วัน พบว่าสามารถพัฒนากลุ่มเป้าหมายทั้ง 6 คน ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยมากขึ้น สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยได้ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นกิจกรรมในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น และนับว่าเป็นกลยุทธ์ที่ยอมรับกันว่าเป็นส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้สำหรับทุกองค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อปรับปรุงคุณภาพของงานในองค์กร สำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย และการฝึกเขียนแผนการจัดประสบการณ์เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากรครู เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เข้าประชุมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ และเจตคติที่ดีต่อการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตย์ ฉัตรชัยพลรัตน์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจด้านการจัดแผนการสอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก รวมถึงการขาดแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมภายในบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากการสำรวจสภาพปัญหาการสร้างคามตระหนักโดยใช้เทคนิคการระดมพลังสร้างสรรค์ (AIC) โดยมีกิจกรรมสอดแทรกในการพัฒนา คือ การจัดการความรู้ (KM) การใช้สุนทรียสนทนา (Dialogue) สุนทรียสาธก (Appreciative Inquiry) รวมทั้งการฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep Listening)

2) ผลการพัฒนาบุคลากร ผู้วิจัยมีความรู้ ความเข้าใจในการทำแผนพัฒนาโรงเรียน จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การนิเทศแบบคลินิก การทำวิจัยในชั้นเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้ร่วมวิจัยมีค่านิยมและเจตคติที่ดีทำให้เกิดการพัฒนา การสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสามารถใช้การวัดผลประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการสอนและการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาผู้เรียนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นใน 3 ระดับ ระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กรโดยการบริหารงานวิชาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระบบมากขึ้นเกิดการพัฒนาระบบประกันคุณภาพมีแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นรูปธรรมและมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากขึ้น

3 แนวทางการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร พบว่า การพัฒนาผู้ดูแลเด็กด้วยแนวทางในการพัฒนา ประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศติดตามและนิเทศแบบให้คำชี้แนะ โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มาบรรยายให้ความรู้กับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยมากขึ้น สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธาภรณ์ กมลลี (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารตำบลป่าแฝก อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารตำบลป่าแฝก อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย โดยวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการศึกษา ทำให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา ชมจุมจัง (2550, หน้า 125-127) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ สำหรับเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเด่นราษฎร์ กิ่งอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ได้ดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์ 2 กิจกรรม โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งได้เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการมาให้ความรู้ และการนิเทศภายใน โดยผู้ศึกษาค้นคว้าเป็นผู้นิเทศการสอน พบว่า ทำให้บุคลากรทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ สามารถเขียนแผนการเรียนรู้และจัดประสบการณ์แบบบูรณาการได้

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิดา จินดาศรี (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้า เรื่องการพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกมการศึกษา ศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบ้านหนองอ้อม อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษารูปได้ว่าการพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกมการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านหนองอ้อม อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน ทำให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนโดยใช้เกมการศึกษาได้

4. การติดตามผลการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยใช้แนวทางการพัฒนา คือ 1) ประชุมเชิงปฏิบัติการพบว่าครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนา เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการตกแต่งอาคาร สถานที่และสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อการจัด การเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย และการบริหารจัดการความปลอดภัยของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านวิชาการ มีทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการจัดทำสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ที่สนองต่อกิจกรรมตามหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 2) การนิเทศติดตาม พบว่าการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ เสนอแนะ การให้คำปรึกษา ในการจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเขียนแผนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ การผลิตสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม ภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการศึกษาปฐมวัยเพิ่มขึ้น ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจาก การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การ บริหารส่วนตำบลพังขว้าง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ได้ดำเนินการพัฒนาผู้ดูแลเด็ก ด้วยแนวทางการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศติดตามและการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่ใช้ในพัฒนาบุคลากรที่ได้ผลมากและเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการจึงทำ ให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดการศึกษาปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ งานวิจัยของ นริศรา ชมจุมจัง (2550, หน้า 125-127) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเด่นราษฎร์ กิ่งอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า หลังจากได้ดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์ 2 กิจกรรม โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งได้เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการมาให้ความรู้ และการนิเทศภายใน โดยผู้ศึกษาค้นคว้าเป็นผู้นิเทศการสอน พบว่า ทำให้บุคลากรทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ สามารถเขียนแผนการเรียนรู้และจัดประสบการณ์แบบบูรณาการได้แต่บุคลากรบางท่านยังขาดความชำนาญในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ และการจัดประสบการณ์อยู่บ้างในบางขั้นตอน จึงได้มีการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กิจกรรมนิเทศแบบให้คำชี้แนะ บุคลากร ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าได้ช่วยเหลือให้คำปรึกษาแนะนำซึ่งกันและกันโดยมีผู้ศึกษาค้นคว้าเป็นผู้นิเทศการสอนคอยให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง พบว่า ผู้ดูแลเด็กสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการได้ตามขั้นตอนของการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ เด็กปฐมวัยมีความสุขกับการได้ร่วมการจัดประสบการณ์ของผู้ดูแลเด็กระดับหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนพล บุญคงที่ (2550, หน้า 119-123) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลบ้านเชียง กิ่งอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า ผลเกี่ยวกับการพัฒนา หลังจากที่ได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ พบว่า กลุ่มเป้าหมายทุกคนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยได้ และมีการนำแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการครบสมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญาส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน โดยวิธีนี้ ผู้ร่วมศึกษาได้รับรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ตามขั้นตอนที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้ง 6 ด้านได้ ผลการพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลบ้านเชียง กิ่งอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ปรากฏว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี ตรีเพชร (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ ในภาพรวม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมิน
 พัฒนาการ ด้านการนิเทศภายใน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และปัญหาการ
 บริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 2) ผลการเปรียบเทียบ
 สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยการบริหารงานวิชาการ
 การศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า
 2.1) สภาพการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาที่มีสังกัดต่างกัน
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 2.2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของ
 สถานศึกษาที่มีสังกัดต่างกัน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภนิดา ภาภักดิ์
 (2552, หน้า 95) ได้ทำการศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์
 ระดับปฐมวัย พบว่าการนิเทศการสอนทำให้ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ ความเข้าใจ
 สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์และจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ตามกรอบ
 การจัดกิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรม ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
 ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งมีความมั่นใจในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้นและ
 เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามกรอบการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ
 งานวิจัยของ วีระนุช พลแรงฤทธิ์ (2553, หน้า 135) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาผู้ดูแล
 เด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การ
 บริหารส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภออดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร พบว่า การใช้กลยุทธ์
 การนิเทศภายในพัฒนาผู้ดูแลเด็กทั้ง 13 คน สามารถนำแผนการจัดประสบการณ์
 การเรียนรู้แบบบูรณาการไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสามารถ
 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีความมั่นใจ
 ในการจัดประสบการณ์ สร้างความสนุกสนานให้แก่เด็ก เด็กมีความสนใจและกระตือรือร้น
 ที่จะเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมกล้าแสดงออก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ
 วีระนุช พลแรงฤทธิ์ (2553, หน้า 133-134) ได้ศึกษาการพัฒนาผู้ดูแลเด็กเล็กในการจัด
 ประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหาร
 ส่วนตำบลเหล่าหมี อำเภออดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร โดยใช้กลยุทธ์การอบรม
 เชิงปฏิบัติการ จากแบบทดสอบก่อน-หลังประชุมเชิงปฏิบัติการและแบบประเมินแผนการ
 จัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการตามกรอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
 แบบบูรณาการ 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดหัวเรื่องที่จะสอน 2) การกำหนดจุดประสงค์
 3) การกำหนดเนื้อหาย่อย 4) การวางแผนการสอน 5) การปฏิบัติการสอน และ

6) การประเมินปรับปรุงและพัฒนาการสอน ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าการอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจเกิดทักษะในการปฏิบัติงาน มากขึ้น เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ สำหรับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาผู้ดูแลเด็ก ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการในครั้งนี้ ได้แยกกิจกรรมในการอบรมเชิงปฏิบัติการออกเป็น 2 กิจกรรม คือ การบรรยายจากวิทยากรให้ความรู้และฝึกปฏิบัติตาม ใบบาง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้ดูแลเด็กเกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะ และมีเจตคติ ที่ดีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ จารุณี กุลศรีวรัตน์ (2553, หน้า 132) ได้ศึกษาการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลบางทรายน้อย อำเภอห้วยใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร พบว่า การพัฒนาผู้ดูแลเด็ก ด้วยกลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยการเชิญวิทยากร ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มาบรรยายให้ความรู้กับกลุ่มเป้าหมายเป็นเวลา 2 วัน พบว่า สามารถพัฒนากลุ่มเป้าหมายทั้ง 6 คน ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยมากขึ้น สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ระดับปฐมวัยได้ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นกิจกรรม ในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น และนับว่าเป็นกลยุทธ์ที่ยอมรับกันว่า เป็นส่วนสำคัญที่ขาดไม่ได้สำหรับทุกองค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อปรับปรุง คุณภาพของงานในองค์กร สำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านความรู้เกี่ยวกับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย และการฝึกเขียนแผนการจัดประสบการณ์เป็น กลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากรครู เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เข้าประชุมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ และเจตคติที่ดีต่อการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ส่งผลให้ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรินรัช จัดแจง (2554, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนา ผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรฐานขั้นพื้นฐาน) องค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่าการติดตามผลการพัฒนาผู้ดูแลเด็กใน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรฐานการขั้นพื้นฐาน) องค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอ บ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยการใช้แนวทางในการพัฒนา คือ การนิเทศภายใน วงรอบที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพื่อให้คำแนะนำ คำปรึกษา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการนิเทศพบว่า ผู้ดูแลเด็กทั้ง 12 คน โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษา ปฐมวัย จิตวิทยา พัฒนาการเด็ก วิธีการประเมินพัฒนาการเด็ก มีความสามารถในการ เขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้ ตลอดจนสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามกิจกรรมประจำวันทั้ง 6 กิจกรรม ได้การติดตามและประเมินผลการพัฒนาผู้ดูแลเด็ก ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรฐานการขั้นพื้นฐาน) องค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอ บ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยการใช้แนวทางในการพัฒนา คือ การนิเทศภายใน วงรอบที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพื่อให้คำแนะนำ คำปรึกษา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเกิดความมั่นใจและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ระดับปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากผลการนิเทศพบว่าผู้ดูแลเด็กทั้ง 12 คน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ดูแลเด็กสามารถจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ระดับปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ งานวิจัยของ อาทิตย์ นิตร์ชัยพลรัตน์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจด้านการจัดแผนการสอน และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กรวมถึงการขาดแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมภายใน บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากการสำรวจสภาพปัญหาการสร้างตระหนักรู้โดยใช้ เทคนิคการระดมพลังสร้างสรรค์ (AIC) โดยมีกิจกรรมสอดแทรกในการพัฒนา คือ การจัดการความรู้ (KM) การใช้สุนทรียสนทนา (Dialogue) สุนทรียสาธก (Appreciative Inquiry) รวมทั้งการฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep Listening) 2) ผลการพัฒนาบุคลากร ผู้วิจัย มีความรู้ ความเข้าใจในการทำแผนพัฒนาโรงเรียน จัดทำระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา การนิเทศแบบคลินิก การทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แบบบูรณาการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้ร่วมวิจัยมีค่านิยมและเจตคติที่ดี ทำให้เกิดการ พัฒนาการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสามารถใช้การวัดผล ประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการสอนและการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาผู้เรียน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นใน 3 ระดับ ระดับบุคคล ระดับกลุ่มและระดับองค์กร โดยการบริหารงานวิชาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นระบบมากขึ้นเกิดการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพมีแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นรูปธรรมและมีส่วนร่วมของผู้มีส่วน เกี่ยวข้องมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพวง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 แนวทางในการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการบริหารงานวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพวง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร มีหลายแนวทาง เช่น การอบรม การสัมมนา การวิจัย การศึกษาดูงาน การศึกษาเอกสาร เป็นต้น แต่แนวทางที่เหมาะสมกับด้านที่จะพัฒนา ความต้องการของผู้ดูแลเด็กแต่ละคนแตกต่างกัน บางแนวทางในการพัฒนาต้องอาศัยเวลา ในการพัฒนาจึงจะทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจได้ สำหรับแนวทางในการพัฒนาครั้งนี้ คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการที่จะใช้พัฒนาได้มากนั้น ผู้ดูแลเด็กต้องมีความรู้ในเรื่องนั้นเป็น พื้นฐานมาก่อน จึงใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเพื่อเพิ่มเติมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและความชำนาญการเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นถ้าต้องการพัฒนาผู้ดูแลเด็กใน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้ผลมากจะต้องศึกษาถึงความต้องการและแนวทางที่ใช้ใน การพัฒนาที่หลากหลาย เพื่อให้การพัฒนามีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 การพัฒนาโดยใช้แนวทางอบรมเชิงปฏิบัติการ ถ้าจะให้มีการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง ต้องมีการติดตามผลว่าได้นำความรู้ความเข้าใจและทักษะที่ได้จากการอบรม เชิงปฏิบัติการไปใช้ปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ให้มีการเปลี่ยนแปลงให้มากขึ้นหรือไม่ หรือมีปัญหาที่ต้องได้รับการช่วยเหลือและแก้ไข วิธีในการติดตามผลมีหลายวิธี เช่น การนิเทศภายใน การสัมมนา การให้คำปรึกษา เป็นต้น

1.3 การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน เพราะจะได้นำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการพัฒนาไปใช้จริงอย่างต่อเนื่อง

1.4 ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดสรรงบประมาณในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองเป็นการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาปฐมวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

1.5 การพัฒนาบุคลากรโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในทางปฏิบัติจริง ควรมีการยืดหยุ่นไปตามสภาพแวดล้อม และสถานการณ์จึงก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยจะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่เป็นการบูรณาการผ่านการเล่นจึงควรจะศึกษาการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยแบบบูรณาการ

2.2 ควรศึกษากระบวนการบริหารจัดการศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการผลิตสื่อ ผลิตเครื่องมือวัดผล และประเมินผลให้ตรงตามวัตถุประสงค์

2.4 ควรศึกษาและพัฒนารูปแบบการพัฒนาบุคลากร ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย โดยใช้รูปแบบหรือกิจกรรมอื่นๆ เช่น การศึกษาดูงาน การสัมมนา การวิจัยในชั้นเรียน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง